

Abstrakt

V diplomové práci „Satira, slovní hříčky a metafora v díle Francisca de Quevedo“ jsme umístili autora jak do historického, tak do literárního kontextu. Nastínili jsme situaci Španělska v 17. století a ekonomické a sociální poměry na jeho území. Dále jsme konkretizovali umělecké proudy, kterými bylo 17. století ovlivněno, tedy baroko a manýrismus. V rámci manýrismu jsme pak vydělili základní dva literární proudy, které na území Španělska v té době dominovaly, tedy kulteranismus a konceptismus. Charakterizovali jsme jejich podstatu a uvedli dva čelní představitele každého z obou směrů. To jest Góngoru jakožto předního autora kulteranismu a Quevedo zastupujícího konceptismus. Zejména u konceptismu jsme se též soustředili na ujasnění pojmů a vysvětlili jsme jeho základní tendence a názvosloví za pomoci největšího představitele barokní rétoriky, Baltasara Graciána. Poté jsme přistoupili k vymezení pojmu satira a soustředili jsme se na její původ a vývoj související se satirou Quevedovou. Zmínili jsme se o menippské satire, která byla odrazovým můstkem pro mnohé z pozdějších moderních satiriků a rovněž jsme pojali satiru v rámci smíchové kultury zejména v souvislosti s Bachtinem a pojmem karneval. Následovala typologie postav, která měla být jakýmsi výkladem pro četbu Quevedových textů. Záměrem bylo usnadnit čtenáři četbu, která je vzhledem k chybějícím překladům, vyjma jednoho prozaického a jednoho poetického díla, velmi náročná. Proto jsme jednotlivé ukázky přeložili do češtiny a učinili jsme tak text přístupnějším. Zkoumali jsme postavy dobové společnosti, které jsme rozdělili do jednotlivých oddílů podle jejich zaměření a všimli jsme si, jak se Quevedova satira napříč spektrem postav projevuje. Zjistili jsme, jaké dobové postavy byly v jeho satire nejoblíbenější a také z jakého důvodu. Poté jsme přešli ke studiu metafory. Rovněž jsme si ujasnili důležité pojmy, oddělili jsme metaforu od přímého konstatování a přirovnání a mohli jsme tak přejít k metaforám autora. Vydělili jsme typy metaforických výpovědí a na jednotlivých příkladech jsme si ukázali, jak se satira v metaforách projevuje. Dozvěděli jsme se tedy, že metafora není výlučně básnickou figurou, ale že ji lze použít rovněž v próze a díky tomu vznikla neobyčejná díla, která patří mezi klenoty španělské literatury. Nemohli jsme opomenout ani slovní hříčky, které neoddiskutovatelně patří mezi nejužívanější prostředky v Quevedově díle. Opět jsme vymezili pojem slovní hříčka, přičemž jsme zjistili, že její začlenění do jazykového korpusu se jeví jako velmi komplikované, jelikož může nabývat rozmanitých podob. Poté jsme se soustředili na členění jednotlivých slovník hříček na základě dvou různých studií, přičemž to druhé bylo vzhledem k autorovu původu sštěžejní. U jednotlivých druhů slovník hříček jsme

rovněž uvedli příklady, tentokrát pouze ve španělském jazyce, jelikož překladem by hříčky utrpěly výraznou změnu.